

Az ökomúzeumok és tájobszervatóriumok gazdasági jelentősége és szerepük a kulturális örökség megőrzésében és hasznosításában

Dr. Zádori Iván
PTE KPVK

Ökomúzeumok

- * Kultúra: az emberiség által létrehozott anyagi és szellemi értékek összessége
- * Ökomúzeum: értékek megőrzésének, termelésének, elosztásának és fogyasztásának speciális koordinációja
- * Ökomúzeum/landscape observatory: „ernyő”
- * Kulturális erőforrások menedzselése

Kulturális erőforrások

- * „Cultural resources are resources important to cultures” - Daniel Odess (Assistant Associate Director for Cultural Resources, National Park Service)
- * <http://www.southatlanticlcc.org/profiles/blogs/what-are-cultural-resources>
- * **Kulturális erőforrások: turisztikai kínálatba bevonható emberi alkotások és tevékenységek összessége**
- * Dávid, L. – Jancsik, A. – Rátz, T. (2007): *Turisztikai erőforrások. A természeti és kulturális erőforrások turisztikai hasznosítása. 2. kiadás, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt., Budapest*

-
- * Épületek, helyek, tájak, tárgyak, stb. - emberi alkotások, emberi tevékenységek eredményeképpen
 - * Olyan erőforrások, amelyek egy adott kultúra számára kiemelt jelentőséggel bírnak
 - * (gazdasági) erőforrásként hasznosíthatóak
 - * Kutatás, tervezés, kezelés
 - * Megőrzés, fenntartás, működtetés, fejlesztés, finanszírozás

Sajátosságok

- * információs termék jelleg, élménytartalommal bírnak, üzenetet közvetítenek
- * Egyéni/közösségi kereslet
- * Kínálat: állami/önkormányzati; piaci; nonprofit szektor – Előzmények/újdonságok
- * Véletlenek szerepe
- * Hozzáférés: szabad/korlátozott
- * Folyamatos változások – értékek, preferenciák kérdése
- * Divathullámok
- *

Kulturális erőforrások - finanszírozás

- * Kik, hogyan és mit finanszíroznak?
- * Állami szerepvállalás: indokolt?
- * Az állam szerepe: kikerülhetetlen, de a szerepvállalás sokféle lehet, függ az adott ország gazdasági-társadalmi helyzetétől.

-
- * A magánjavak egy része: a társadalmi akarat kiemel néhányat, így válnak közjavakká
 - * Ha csak a piac működtetné a művelődési javakat, előfordulhatna, hogy bizonyos területeken megszűnne a fogyasztás
 - * A nonprofit szervezetek, piaci szereplők: felvállalt célok, feladatok/profit, piaci koordináció

A finanszírozás további kérdései

- * Hagyományok, nemzeti identitás fenntartása és ápolása
- * Ízlésformálás
- * Innováció, beruházások, fejlesztések – jövő generációk!
- * Kortárs, kísérletező, újszerű kezdeményezések is!
- * Preferált/kevésbé preferált értékek
- * Mit finanszírozzon az állam?
- * Mit koordináljon a piac?

Alapkérdések

- * Mi a cél?
- * Előzmények, adottságok, kompetenciák?
- * Fejlesztés, beavatkozás?
- * Adott gazdasági, társadalmi szituáció – léteznek-e a külvilág számára érdekes termékek, szolgáltatások?
- * Eladható?
- * Az érdeklődés fenntartható?
- * Finanszírozás?
- * Piaci koordináció?
- * Szezonalitás?

* Richard Florida: a kreativitás lokalitása, és az ún. kreatív osztály jelentősége a versenyképességben.

- * Florida, R. (2002) The Rise of the Creative Class. Basic Books. New York
- * Florida, R. (2008) Who is your city? How the creative economy is making where to live the most important decision of your life
- * Régiók/várostérségek/térségek sikere: 3T (tehetség, technológia, tolerancia)
- * A tolerancia: magasabb szintű diverzitás, életstílusok, attitűdök és magatartásformák gazdagabb kínálata, sokszínűsége – megkülönböztető elemek, mint versenyképességi tényezők
- * Richard Florida által vezetett Creative Class Group: negyedik T - térségi javak hozzáférhetősége (territory assets). <http://www.creativeclass.com/>

-
- * Kulturális erőforrások: a turisztikai kínálatba ténylegesen bevonható emberi alkotások és tevékenységek összessége
 - * Stratégiai menedzsment/marketing!
 - * Kapcsolt szolgáltatások hiányában nem biztos, hogy pénzügyileg fenntartható
 - * Piacméret/érdeklődés: látogatószám növelése reális?
 - * Kulturális termékek, szolgáltatások – nem csak a turistáknak...

Várak	látogatószám (fő)	alapjegyár (Ft)	bevétel (mFt)
Szigetvár	30 000	1 850	55,5
Siklós	80 000	1 800	144,0
Pécsvárad	15 000	700	10,5
Dunaföldvár	9 000	800	7,2
Ozora	13 000	2 000	26,0
Simontornya	15 000	600	9,0

-
- * Keszthely, Festetics-kastély, 2017: 203.778 fő
 - * 509,4 mFt (2500)
 - * Kriptavilla, Fonyód, 2017: 2.403.095 forint, 300 Ft, 8.000 fő
 - * Abrudbányay Ödön
 - * Kapcsolt kínálat (kilátás, kávézó, szépségkirálynő)
 - * Marketing, imázsépítés: örök szerelem háza

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA A MARI-ETTA GYŰJTEMÉNYBEN

2018. JÚNIUS 23.

Összegzés

- * Pénzügyi fenntarthatóság, akár külső erőforrások bevonásával is
- * Piacképes és a külvilág számára érdekes termékek és szolgáltatások
- * Helyi közösségek által (is) elfogadott kulturális termékek, szolgáltatások, örökségelemek
- * Ökomúzeum: koordinációs szerep (információk, marketing, egymást erősítő, kapcsolt kínálat)
- * Fenntartható működés: fenntatható erőforrás-használat, minimális ökológiai lábnyom

Köszönöm a figyelmet!

zadori.ivan@kpvk.pte.hu